

vilde have Betingelser om Bidragets Størrelse knyttet til Dannelsen, fremsendtes under 17. April 1902 til Ministeriet for offentlige Arbejder paany et Andragende fra bemeldte Udvalg med Indstilling om, at *Ministeriet vilde tage denne vigtige Sag i sin Haand og søge den gennemført ved særskilt Lov i Lighed med, hvad der havde fundet Sted for Digeanlæg paa Lolland og Falster ved Lov af 23. Maj 1873.*

Det bemærkedes derhos i Skrivelsen, at et Digeanlæg syntes ikke at kunne gennemføres paa Grundlag af Lov af 20. April 1874, og det tilføjedes, at et Digeanlæg er en Livsbetingelse for Egnen, hvorfor der androges om, at Regeringen vilde i Stedet for en Landvæsenskommission nedsætte en særlig Kommission, saaledes som det var sket for Digeanlægene paa Lolland og Falster.

Naar der spørges om Grunden til, at det endnu ikke er lykkedes at gennemføre en Inddigning af Marsken paa Jyllands Vestkyst, der strækker sig fra Darum til Ballum (ca. 2 Mil Syd for Grænsen), omendskønt der i Aarhundreder har været Tale herom*), maa denne for en Del søges i den paagældende Befolknings stærkt konservative Tænkemaade. Gaardene og Byerne ligge sammenbyggede paa de Pladser, hvor de have ligget i Aarhundreder, og Driftsmaaden er den samme, som den har været i Aarhundreder, dikteret af Hensyn til Marskengenes hele Beskaffenhed og til, at de med større eller mindre Tidsmellemrum oversvømmes af Saltvand fra Havet. Floder af ringe Højde menes ofte ikke at gøre Skade; men indtræffe høje Floder om Sommeren (hvorved Høhøsten kan blive mere eller mindre ødelagt og maaske Kreaturer gaa til Grunde) eller en saakaldet Isflod om Vinteren (hvorved de langs Kysten ophobede Ismasser føres ind over Markerne, hvor de kunne ligge længe, inden de smelte), eller indtræffer en virkelig Stormflod, som medfører store Ødelæggelser paa Marker og Bygninger og kan medføre Tab af Mennesker og Dyr, saa trænger den Tanke sig frem at søge en Forandring gjort, hvorved slige Ulykker kunde undgaas i Fremtiden, Planer til Digeanlæg tages frem eller udarbejdes, men inden der er Mulighed for at bringe Tanken ud i Virkeligheden, ere Sindene faldne til Ro, og Planerne henligge, indtil Beboerne igen skræmmes op ved den næste Stormflod.

Ved Siden heraf har Sagen imidlertid ogsaa mødt positiv Modstand, der — som det ses af det med det høje Ministeriums Skrivelse fulgte Protestandragende — dels er begrundet paa de med Projektets Gennemførelse forbundne *betydelige Udgifter*, dels søger Støtte i den Betragtning, at en Oversvømmelse af Marskengene i og for sig er gavnlig for disse, da Havvandet afsætter et lille Lag Ler eller saakaldet Slik, som er Gødning for Vegetationen. Med Hensyn til det sidstnævnte Punkt skal Kommissionen bemærke følgende: Det er uomtvisteligt, at der paa Vatterne findes en meget værdifuld Græsning, naar de regelmæssig eller jævnlig oversvømmes af Havet, men Højden af Vattet maa da ligge mellem dagligt Højvande og ca. 2 Fod over samme; bliver Højden ved Tilsligning større, og Oversvømmelserne derefter indtræffe uregelmæssigt og med lange Tidsmellemrum, da lide Saltvandsgræsserne derunder, og der indtræder en Usikkerhed i Driften, som ikke kan andet end trykke Værdien af Engene ned, og som forhindrer en rationel Drift. Som af Det danske Hedeselskab paavist, bestaar Vegetationen paa saadanne Enge baade af Saltvandsgræsser og Kultur (Ferskvands) -græsser. Ved en Oversvømmelse fra Havet vil en stor Del af de sidstnævnte, særlig den værdifulde Hvidkløver, gaa ud, medens

*) I et Kongebrev af 9. September 1642 til Gregers Krabbe hedder det bl. a.: »Eftersom vi naadigst for godt haver anset det Marskland ved Ballum at skulde inddiges . . . bede vi eder og naadigst ville, at til eder tage Diggreven af Bredsted og lader Søkanthen fra Ballum indtil Enden af Marsken maale, saavidt for Højflod med et Dige fornøden gøres at forsvares. Sammeledes have foreskrevne Diggreve et Overslag at gøre, hvor meget af samme Dige enhver, som bør med at dige, vil tilkomme«. Flensborg Avis for 30. August 1905.